

Nuorten huumeidenkäytön ehkäisemiseen tähtäävä hanke Päijät-Hämeessä, Iitissä, Myrskylässä ja Pukkilassa. Hanketta hallinnoi Sosiaalialan osaamiskeskus Verso –liikelaitos ja osatoteuttajana hankkeessa on Lahden ammattikorkeakoulu.

Huuma-hankkeen erityisenä kohderyhmänä ovat vuosina 2003-2008 syntyneet. Toimintaa kohdennetaan myös osin heidän vanhempinsa. Hankkeen aikana halutaan löytää ja levittää vaikuttavia tapoja tavoittaa lapsia ja nuoria huumekekeiluja ja käyttöä ehkäisevien viestien ja tiedon kanssa. Arjessa ja yhteisöissä on oltava tietoa ja keskusteluvalmiutta sekä tunnistamisen ja puuttumisen keinoja.

Tavoitteena on, että hankkeen päätyttyä:

1. Käytössä on systemaattinen tapa muodostaa nuorilähtöistä tietoa ja hyödyntää sitä toiminnassa.
2. Käytössä on kokeiltuja ja arvioituja toimintamalleja nuorten hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi ja huumeiden käytön ehkäisemiseksi.
3. Käytössä on kuvattu konsepti kattavan, vaikuttavan ja kustannustehokkaan edistävän ja ehkäisevän työn tekemiseksi.

**TERVEYDEN-
EDISTÄMISEN
MÄÄRÄRAHALLA
TOIMIVA HANKE**

Mitä näen?

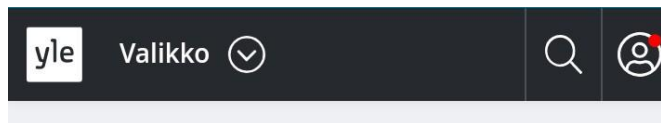
Ei puututtu, vaikka
kaikki näkivät sen.
Nuori kiusaamisesta

Ei meiltä löytynyt mitään,
vaikka se oli päivänselvä
juttu, että olen jotain
siellä myynyt.
Joni

– Mut on jätetty yksin.

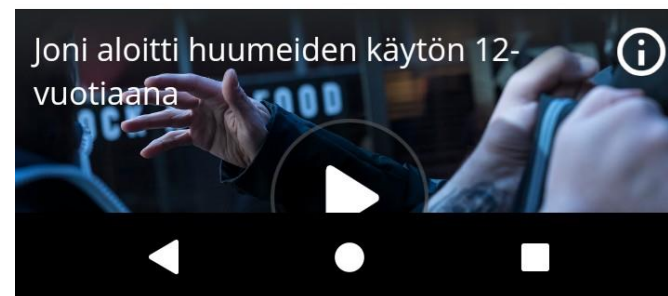

12-vuotiaana huumeiden käytön aloittanut Joni kertoo tarinansa – etteivät nuoret joutuisi kokemaan samaa kuin hän

14-vuotiaiden ja sitä nuorempien tekemiä
huumausainerikoksia on kirjattu viime
vuosina yhä enemmän. Kaikkien juttuun
haastateltujen asiantuntijoiden mukaan
nuorten huumeiden käyttö on lisääntynyt
ja se näkyy esimerkiksi nuorten tekemien
rikosten raaistumisena.

Huumeet 1.8.2018 klo 14:20

Myös Jonin huumeiden käyttö alkoi pahasta olost. Häntä kiusattiin koko ala-asteen ajan. Mukana oli useimmiten koko luokka. Myös ne, jotka Joni koki ystävikseen.

Kun Joni oli hakattu joukolla koulussa, kiusaajat nauroivat päälle. Vuosi vuodelta Jonin mieli mustui.

Ihmiset olivat pahoja hänelle. Hänkin halusi olla heille.

Huumeiden avulla hän ajatteli muuttuvansa kovemmaksi – ja niin hän muuttuikin.

– Mut on jätetty yksin.

– On luonnollista, että ollaan valmiita tekemään mitä vain kuuluakseen porukkaan.

**Nuoren muuttaminen
vai koko yhteisön
muuttaminen?**

– Mut on jätetty yksin.

Sitoutuminen. Mitä sinä olet valmis tekemään, että ryhmä voi hyvin.

Väkivalta ja syrjintä ovat osittain normalisoituneet osaksi nuorten arkea.

Nuoret, jotka ovat tekijä-uhreja, kokevat enemmän turvattomuuden tunteita liittyen omaan syrjäytymiseen, yksinäisyyteen ja itseen kohdistuvaan henkiseen väkivaltaan.

Tekijä-uhri nuoret kokevat voivansa vaikuttaa omaan elämään liittyviin asioihin muita heikommin.

– *Mut on jätetty yksin.*

– *Mut on jätetty yksin.*

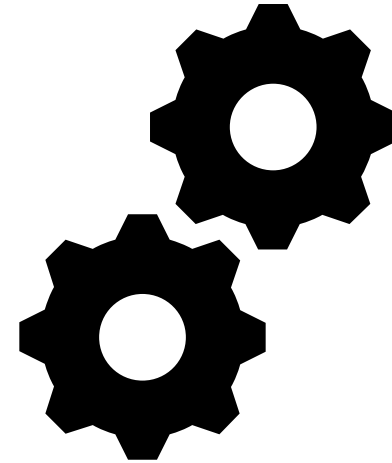

Väkivaltaa tapahtuu
sosiaalisissa yhteisöissä ja
ryhmissä.

Jokainen lasten, nuorten ja
perheiden kanssa työskentelevä
ammattilainen kohtaa työssään
väkivaltaa kokeneita lapsia,
nuoria ja aikuisia.

Lapset ja nuoret oirehtivat.

– *Asia ei välttämättä
kuulu minulle.*

– *Mut on jätetty yksin.*

Lapset, joiden vanhemmat käyttävät paljon psykologista kontrollia, käyttävät kaverisuhteissaan myös itse psykologista kontrollia (Nelson ym. 2013)

– Mut on jätetty yksin.

---

*– Mua vähän hävetti
kun mä annoin sen
tapahtua.*

**Millä kaikilla tavoilla
häpeä estää?**

– Mut on jätetty yksin.

Onko ikkuna auki?

**Jaksathan
koputtaa,
viitsithän
välittää.**

**Koputa, kurkista,
koita avata.**

~~Eikseeniin?~~

**Kaikkein tärkeintä on
pysähtyä ja kuunnella.**

**Kiusaamisen ehkäiseminen
on oikeasti aika
yksinkertaista.**

– Mut on jätetty yksin.

---

*– Vaikee ottaa tällasia
asioita vakavasti jos ei
avata suoraan.*

**Millä tavalla sinä
kysyt?**

Kohtaat?

Yhdessä toimimisen edellytyksiä:

**Ollaan turvassa kiusaamiselta. Kun sitoudutaan sääntöihin. On toimivat sosiaaliset suhteet – kun noudatetaan sääntöjä...
Normit määrittävät tekemistä.
Normit ohjaavat turvaan.**

Or else...

Turvattomuuden tunne.

– Kuka tekee säännöt?

– Mut on jätetty yksin.

Konkretia.
Tarttuminen.
Tekeminen.
Helpotus.

– *Tilanne ei parane malleja lisäämällä vaan toimintakulttuuriin tarttumalla.*

**Be the change
you want to see.**

– *Mut on jätetty yksin.*

**Tietoa
Osaamista
Kohtaamista
Ymmärtämistä
Puuttumista
Heräämistä
Ilmiöstä puhumista
Välineitä
Rohkeutta
Aikuisten hyvää käytöstä
Apua asian käsittelyyn
Korjaavia kokemuksia**

Sinua. Minua. Meitä.

**Kaikenikäiset kiusaavat
Kiusaamisesta voi selvitä
Jokainen voi tehdä jotain
Jokaisella on oikeus oppia
Yhdessä pystytään vaikuttamaan
Yhteiskunnassa puhututtavat
aiheet näkyvät lasten välisissä
suhteissa, kiusaamisen aiheissa
Toimintaympäristö vaikuttaa
siihen, miten puututaan
Lasten ja nuorten kokemaa
ei saa vähätellä
Kiusaamisen tilalle tuleva
täytyy sanottaa
Uusi moodi – vaihtoehto –
tuntosarville**

– Mut on jätetty yksin.

– Sinä jätät jäljen lapseen ja nuoreen. Tekemällä tai jättämällä tekemättä.

Millainen sinun kädenjälkesi on?

?
